

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะของวิทยานิพนธ์ครุศาสตร-มหาบัณฑิตระดับดีมาก ตลอดจนศึกษาถึงกลยุทธ์ของการทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมาก แล้วนำเสนอเป็นภาพรวมของกลยุทธ์การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตระดับดีมาก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัย ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบุคคลและกลุ่มเอกสาร

1.1.1 กลุ่มบุคคล ได้แก่

(1) หัวหน้าภาควิชา 12 คน คือ

1. หัวหน้าภาควิชาสารัตถศึกษา
2. หัวหน้าภาควิชาวิจัยการศึกษา
3. หัวหน้าภาควิชาประถมศึกษา
4. หัวหน้าภาควิชามัธยมศึกษา
5. หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา
6. หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา
7. หัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา
8. หัวหน้าภาควิชาโสตทัศนศึกษา
9. หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศึกษา
10. หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา

11. หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา

12. หัวหน้าภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

(2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่นิสิตในความดูแลได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก 70 คน

(3) ผู้สำเร็จการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต ทั้งหมด 179 คน

1.1.2 กลุ่มเอกสาร ได้แก่

(1) วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ระดับดีมากในปีการศึกษา 2532 - 2536 จำนวน 179 เรื่อง

(2) รายงานระเบียบประวัติเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิตจากงานนโยบายและแผน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 179 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มบุคคล

(1) หัวหน้าภาควิชา ประชากรทั้งหมด 12 ท่าน

(2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่นิสิตในความดูแลได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในอัตราร้อยละ 25 (ระยอง การณสุด, 2528) จากประชากร จำนวน 70 คน โดยครอบคลุมทุกภาควิชา เพื่อทำการสัมภาษณ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 19 คน ดังตารางที่ 1

(3) ผู้สำเร็จการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่ได้รับการเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายในอัตราร้อยละ 25 (ระยอง การณสุด, 2528) จากประชากรจำนวน 179 คน โดยครอบคลุมทุกภาควิชา เพื่อทำการสัมภาษณ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 46 คน ดังตารางที่ 1

1.2.2 กลุ่มเอกสาร

(1) วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ระดับดีมากในปีการศึกษา 2532-2536 ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการประเมินผลในระดับดีมากในแต่ละภาควิชาตามกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก จำนวน 46 เรื่อง

(2) รายงานระเบียบประวัติเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา
ครุศาสตรมหาบัณฑิตที่ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก ตามกลุ่มตัวอย่างผู้สำเร็จ
การศึกษาที่ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก จากงานนโยบายและแผน บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 46 คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ภาควิชา	จำนวนอ.ที่ปรึกษา ทั้งหมดในแต่ละภาค (คน)	กลุ่มตัวอย่าง อ.ที่ปรึกษา (คน)	จำนวนนิสิตทั้งหมด (คน)	กลุ่มตัวอย่าง นิสิต (คน)
1. สาร์ตศึกษา	2	1*	2	1*
2. วิจัยการศึกษา	9	2	21	5
3. ประถมศึกษา	9	2	15	4
4. มัธยมศึกษา	8	2	17	4
5. พลศึกษา	11	3	17	4
6. บริหารการศึกษา	9	2	27	7
7. จิตวิทยา	1	1*	1	1*
8. วัสดุศึกษา	2	1*	5	1
9. พยาบาลศึกษา	3	1	24	6
10. ศิลปศึกษา	5	1	16	4
11. อุดมศึกษา	6	2	11	3
12. การศึกษานอก ระบบโรงเรียน	5	1	23	6
รวม	70	19	179	46

*ในกรณีภาควิชาที่มีจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตน้อย จะสุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 25 ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมทุกภาควิชา

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบบันทึกข้อมูล ซึ่งจะบันทึกข้อมูล ดังนี้คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษา
3. ข้อมูลเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา

2. แบบสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา เกี่ยวกับเกณฑ์ในการประเมินผลวิทยานิพนธ์ระดับดีมาก ลักษณะของวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก กลยุทธ์ในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก วิธีการเขียนวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินในระดับดีมาก

3. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เกี่ยวกับคุณลักษณะของนิสิตที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินในระดับดีมาก ลักษณะของวิทยานิพนธ์ในระดับดีมาก การจัดสรรเวลาให้นิสิตเข้ารับคำปรึกษาวิทยานิพนธ์ การปฏิบัติตนของนิสิตในความควบคุมในเรื่องการจัดสรรเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ การวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนวิทยานิพนธ์และข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินในระดับดีมาก

4. แบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา เกี่ยวกับลักษณะของวิทยานิพนธ์ในระดับดีมากนั้นเป็นอย่างไร วิทยานิพนธ์ของนิสิตมีจุดเด่นใดจึงทำให้ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก องค์ประกอบที่คิดว่าทำให้วิทยานิพนธ์ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก วิธีการวางแผนงานโดยรวมของการวิจัย การวางแผนและดำเนินการในแต่ละขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น การหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ การหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การนำเสนอต่อที่ประชุม (กรรมการ บ.18) การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ การอภิปรายผล การเขียนรายงานสรุป การเตรียมตัวและการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ วิธีการบริหารเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ วิธีการเขียนวิทยานิพนธ์ในแต่ละบท ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ และกลยุทธ์ในการทำวิทยานิพนธ์ที่ทำให้ได้รับการประเมินผลในระดับดีมาก

การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบบันทึกข้อมูลและแบบสัมภาษณ์

1. แบบบันทึกข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หนังสือ รายงานการวิจัย บทความของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยานิพนธ์เล่มอื่น ๆ ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์และ สังเคราะห์วิทยานิพนธ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาของ การวิจัย โดย ำให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา แล้วนำไปทดลองวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ของแต่ละภาควิชา ๆ ละ 3 เล่ม รวม 36 เล่ม พบว่ามีข้อบกพร่อง จึงนำกลับไปปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงในด้านเนื้อหา เมื่อได้รับคำแนะนำ จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วก็นำกลับไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไข เสร็จแล้วจัดพิมพ์ เพื่อใช้เป็น แบบบันทึกข้อมูลต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเค้าโครงและ วัตถุประสงค์การวิจัย
2. ร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
3. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปจัดพิมพ์ เพื่อนำ ไปเก็บข้อมูลต่อไป

3. แบบสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเค้าโครงและ วัตถุประสงค์การวิจัย
2. ร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
3. นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปจัดพิมพ์ เพื่อนำ ไปเก็บข้อมูลต่อไป

4. แบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์
2. สัมภาษณ์ผู้ที่ได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ภาควิชาละ 1 ท่าน แบบไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์
3. นำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการมาสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจแก้ไขเนื้อหา ภาษา จากนั้นจึงนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงในด้านเนื้อหา
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ที่ได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จำนวนภาควิชาละ 2 ท่าน จำนวน 24 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในแบบสัมภาษณ์
7. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขด้านภาษาและรูปแบบอีกครั้งหนึ่ง จึงนำไปจัดพิมพ์แล้วนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. คัดลอกจำนวน รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโทในระหว่างปีการศึกษา 2532-2536 โดยได้ขอข้อมูลจากงานนโยบายและแผน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายละเอียดประกอบด้วย แด้มเฉลี่ยสะสมที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท ปีการศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีและโท สถาบันที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
2. ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์และบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกข้อมูลทั้งสิ้น 46 เล่ม ซึ่งตรงกับวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ในระดับ

การบันทึกข้อมูลในการวิจัยนั้น ถ้ามีปัญหาหรือมีความไม่แน่ใจในการจำแนกเนื้อเรื่องที่วิจัย ผู้วิจัยก็นำมาปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาจนได้ข้อสรุปที่ตรงกัน แล้วจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เหลือต่อไป

3. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ โดยไปทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ทั้งแบบสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา แบบสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา และแบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งแบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชา แบบสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปรึกษา และแบบสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหาและหาความถี่

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย